

Velja po pošti:

za celo leto naprej	K 26.—
za pol leta	" 13.—
za četrt leta	" 6.50
za en mesec	" 2.20

V upravnishvu:

za celo leto naprej	K 22.40
za pol leta	" 11.20
za četrt leta	" 5.60
za en mesec	" 1.90

34 pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEK

Inserati:

Enostop. petivrsti (72 mm):
za enkrat 15 h
za dvakrat 11
za trikrat 9
za več kot trikrat 8
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravišškega telefona št. 188.

Ne odnehati!

Brzojavka dunajskega korespondenčnega urada, da je srbska vlada na intervencijo Rusije in ostalih velesil, naj se odpove teritorialnim kompenzacijam, odgovorila, da se temu ne more pokoriti, marveč slejkoprej zahteva Bosno zase, je nesnovana. Srbska vlada na intervencijo Rusije in velesil oficijelno še ni odgovorila ne Rusiji ne ostalim velesilam. Njen odgovor, ki je že zdaj znan, se tudi ne bo čisto tako glasil, kakor je dunajski urad poročal. Njen odgovor ni tako odločen, marveč zelo neodločen in ima le namen celo vprašanje zopet zavleči. Srbska vlada bo namreč izjavila, da se principijelno ne more odpoovedati svojim zahtevam, da se jih pa odpove tedaj, ako ji velesile garantirajo politiško in ekonomsko neodvisnost.

Kaj hoče torej Srbija? Konferenco velesil! Rusija, ki igra pri celem balkanskem sporu tako dvoumno vlogo, jo je na eni strani opomnila, naj miruje in se teritorialnim kompenzacijam odpove, na drugi pa jo obenem hujša, naj nikar za Božjo voljo ne stopi v direktni dogovor z Avstrijo, marveč se še dalje skriva za hrbet velesil in zahteva evropske konference.

In tu treba zaklicati naši diplomaciji: Ne odnehati! Ako je Turčija, ki je bila čisto upravičena protestirati proti aneksiji, stopila z Avstrijo v direkten dogovor, ako se nadalje Bolgarija saj formalno naravnost potom Ljapčeva pogaja s Turčijo, zakaj naj bi za avstrijsko-srbski spor veljala izjema? Avstrijski davkoplačevalci bodo iz svojega morali žrtvovati gospodarske kompenzacije, zdaj pa naj pride Rusija in na našo diplomacijo pritiska, da morda tudi še Srbiji zaradi aneksije potisne par milijonov v žep! Ali pa naj stopi skupaj konferenca velesil in nam narekuje, kakšno železniško progo koncediramo Srbiji ali pa koliko glav živine sme v bodoče v Avstrijo importirati!

Nimamo nič proti konferenci, toda predno se konferenca skliče, morajo biti glavne sporne točke med evropsko diplomacijo v skupnem dogovoru principielno rešene! Če se je aneksijsko vprašanje samonasebi že rešilo in ravnotako proglasitev turške vazalne države Bolgarije ter aneksija Rumelije — ki hujše krši berolinško pogodbo, kakor priklonitev Bosne — čemu bi ravno Avstrija morala postaviti

vse na kocko in svoje zadeve izročiti našima sovražnicama Rusiji in Angliji?

To je krivično!

Ljubimo srbski narod. Umevamo njegovo bol in razburjenost. Tudi nočemo vojske. Ljudstvo noče vojske! Toda vojske tudi ne bo. Saj se je vse velesile boje in Srbija sama se je tudi boji. Svetovne vojske ne bo zaradi Srbije. Zato je avstrijski diplomaciji svetovati, naj nikar ne odneha od svojega stališča, da se naj Srbija naravnost obrne od Dunaja, ako hoče od Dunaja kaj imeti. To ne izključuje prijateljskega posredovanja od strani drugih velesil. Ampak tega ne smemo dopustiti, da bi ruska diplomacija, ki Avstrijo kot tako ljuto sovražni, na našo diplomacijo pritiskala in ji, grozeč ji vedno s konferenco, iztisnila kompenzacije za Srbijo!

Ravno zato, ker nočemo vojske, smo proti evropski konferenci, dokler se ne poravnava avstrijsko-srbski spor naravnost med dunajsko in belgrajsko vlado! Konferenca, kakor jo hoče Izvolskij, bo nujno privedla do tega, da se je Avstrija ne bo mogla udeležiti in potem evropski mir ni več vreden pol groša. Potem se vname svetovni požar. Pa Rusija tega tudi noče — saj stoji Finska pred revolucijo, Poljaki se upro, Kavkaz vstane, Azija se pretrese! Rusija zdaj s konferenco le grozi, kakor Srbija grozi s svojo vojsko!

Veliko napak je napravil baron Aehrenthal — ne tajimo! Toda, sedanje njegovo stališče je pravo. Srbija se bo z Avstrijo najlažje in najbolje sporazumela. Posredovanja od strani Rusije, ki ima le namen, diktirati nam pogoje, preteč nam s konferenco, ne rabimo! Kaj drugega bi bilo, ako bi posredovala kaka nam prijazna velesila.

In končno mora govoriti parlament! Ljudski zastopniki morajo izjaviti, da so proti vojski, da žele mir. In zato je edino sredstvo direktna poravnava med Dunajem in Belgradom. Rusko posredovanje ali konferenca po ruskih intencijah pa bi le konflikt poosttrila. Zato ne odnehati od čisto pametne in pravične zahteve, naj se avstrijsko-srbski spor poravnava kakor so se drugi!

Ali stojimo tik pred vonjo?

Da se ne bo kdo brez potrebe razburjal, odgovorimo takoj s kategoričnim: ne! Vest, ki smo jo, kakor drugi listi, priobčili

tudi mi včeraj med telefonskimi in brzojavnimi poročili, da je namreč ministrski svet srbski sklenil, da ne odstopi od teritorialnih zahtev in od zahteve po avtonomiji Bosne in Hercegovine, ni potrjena. Prinesla jo je samo belgrajska »Politika«, ki je, kakor znano, trobilo »odbora za narodno obrambo«, oziroma kraljeviča Jurja. Od tod jo je dobil naš c. kr. korespondenčni urad, ki ga naj zdaj c. kr. vlada sodnim potom preganja zaradi razširjanja vznemirjajočih vesti, kakor je zapretila raznim listom.

»Reuterjev biro«, ki je navadno dobro poučen, pa trdi celo, da se srbska vlada v smislu ruskih nasvetov odpove svojim zahtevam po teritorialni kompenzaciji. Položaj torej ni tako strašen, kakor se je včeraj zdelo.

Na jasnem se nismo.

Drugo poročilo iz Belgrada pravi namreč, da je imela srbska vlada včeraj popoldne odgovoriti na ruski nasvet. Odgovor, tako sodijo v srbskih poslaniških krogih, ni tako decidan, kakor hoče vedeti Reuterjev urad, ampak nekaj — ne topir, na pol miš, na pol tič. Srbska vlada da načeloma tudi zanaprej vzdržuje svoje teritorialne zahteve in odstopi od njih le, ako ji evropske velesile zajamčijo »politično in gospodarsko neodvisnost.« Širok pojem, v katerega okviru je prostor za transbalkansko železnico, ki so jo nedavno predlagali angleški listi. Kakor se vidi, imamo zazdaj pred seboj le domneve. Kako stvar pravzaprav stoji, izvemo še le, ko nam Rusija naznani odgovor, ki ga je dobila od srbske vlade.

Belgrajski diplomatski krogi smatrajo položaj za jako resen ter ne pričakujejo od ruskega koraka dobrih uspehov, kajti srbska vlada da v očigled razpoloženja v deželi, vsled stališča, ki ga je zavzela skupščina, ne more nazaj.

Kaj pravijo Angleži?

»Times« ostro graja Tiszo in Wekerla, da nista molčala, dokler je Rusija posredovala v Belgradu, marveč sta s svojimi izjavami in neprevidevnimi izrazi srbski narod ogorčila in stališče srbskih državljanov otežkočila. Ako je poloficiozni tisk izraz definitivne politike monarhije, potem da stoji evropski mir na slabih nogah. — Seveda je člankar v »Times« pozabil povedati, da je Wekerle pač moral govoriti, ko je že izpregovoril Tisza. Res

pa velja tudi glede ogrskega ministrskega predsednika rek, da »zvoki ustvarjajo godbo.«

Isti angleški list pravi, da se Srbija posluži nasvetov, ki bodo jih ji dale evropske velesile skupno. V Peterburgu še nimajo srbskega odgovora, a mislijo, da bo Srbija velesilam formalno naznanila, da opusti teritorialne zahteve; velesile bi to vzele na znanje in Avstroogrsko o srbski izjavi obvestile. Če se to uresniči, je podana prilika, da velesile v svoji skupni intervenciji zavzamejo stališče avstrijske vlade, ki želi

direktno pogajanje

med Dunajem in Belgradom. Gre se le za formalnost, in navadnemu zemljanu se zdi trma z ene in z druge strani, če se Aehrenthal brani posredovanja tretje vlade, srbska vlada za direktno pogajanje perhoreseira. Politiki sodijo stvari seveda drugače in izražajo bojazen, da bi pri neposrednem pogajanju mogočni sosed Srbije ne prijel za vrat, dočim se Aehrenthal na drugi strani — in opravičeno — boji lokalnih mešetarjev Rusov in Angležev. Kaj pa, ko bi izročili posredovanje Franciji, ki je pokazala v zadnjih kritičnih dneh dovolj objektivnosti na obe strani in ji tudi zveza z Rusijo podaja nekako aktivno legitimacijo? Če se dva soseda prepirata, se sama kaj težko pogodita in pomirita. Navadno nastane iz pogajanja pretep, in močnejši zmaga. Srbija bi čutila direktno pogajanje kot ponižanje, to lahko razumemo. Na vsak način pa je pogajanje med Srbijo in monarhijo, bodisi neposredno, bodisi s posredovanjem objektivnega tretjega sosedu, še vedno boljše, nego

konferenca,

ki jo hočejo imeti na vsak način neki francoski in angleški listi. Bojimo se, da tiči za »Matinom«, »Petit Parisienom« in »Echo de Paris« ruski upliv! Iz Londona pa celo poročajo, da so Milovanović, Novaković in Pašić že sklenili, da prepuste aranžma — konferenci. Svoje mnenje o konferenci smo povedali že večkrat. Po našem prepričanju je najslabša sprava s Srbijo boljše, nego pa pravda pred evropskim areopagom. To »porotno sodišče« bo Srbijo oprostilo vsake krivde, Avstrijo pa bo plačala stroške.

Srbski tisk

je deloma ves iz sebe. »Politika« napada vse vprek: Rusijo, Izvolskega, velevalisti

LISTER.

Nova katakombi.

Angleški spisal Conan Doyle.
(Dalje.)

»Pa da vas še nekaj vprašam: Kaj pa oni — ženin? Kaj je pa ta stvar?«

Kennedy je skomizgnil z ramami in rekel:

»Da bi bil on močnejši in boljši, bi ga ne bila zapustila. Počestiva sedaj to temo, jaz je imam že dovolj!«

»Samo še nekaj! Kako se vam je posrečilo, da ste se po treh tednih zopet ločili od nje?«

»No, upirala se je kar najtrdovratnejše in se ni hotela vrniti v Rim pod nikakimi pogoji, ker ji je bilo nemogoče, zopet stopiti pred ljudi, ki jih je tam poznala. Rim je pa zame seveda nenadomestljiv in zopet sem zahrepenel po svojem delu — zato je bila to ugodna pretveza za ločitev, ki je držala. Oglasil se je tudi njen oče v hotelu v Londonu. To vam je bil prizor! Vsa historija je postala tako malo razveseljiva, da sem bil res vesel, da sem se oprostil iz afere. Sedaj se pa zanašam na vas, da o teh mojih pojasnitvah nikomur ničesar ne razodenete!«

»Dragi moj Kennedy! Niti v sanjah bi mi ne prišlo na misel, da bi o tem kaj ponovil. Vse skupaj me pa zelo zanima, ker dobim s tem vpogled v to, kako vi take stvari presojate; jaz jih presojam čisto drugače; pa saj sem videl še tako malo življenja! In sedaj bi radi slišali kaj o moji katakombi? Da bi vam jo popisoval, nima prav nikakega smisla, ker bi je po samem opisu nikdar ne dobili. Samo ena pot je, to bi vam moral pokazati.«

»To bi vam prekršilo!«

»Kedaj bi vam bilo prav, da jo obiščete?«

»Čim prej, tem boljše. Ves gorim ne strpnosti, da je vidim.«

»No, nocoj je lepa noč, čeprav nekoliko mrzla. Kaj bi rekli k temu, če se napraviva tako-le čez kako uro na pot? Biti morava zelo previdna, da ne izdava skrivnosti. Če bi naju videl kdo od tej uri skupaj na cesti, bi lahko sumil, da je nekaj v zraku.«

»Ne moreva biti dovolj previdna,« je pritrdil Kennedy. Ali je daleč do tja?«

»Nekaj milj.«

»Ni predaleč hoditi?«

»O ne, lahko greva tja peš.«

»Teda bi tudi najboljša, da greva peš. Kočijaž bi utegnil sumiti, če bi naju moral peljati tako ponoči na samotni kraj.«

»Seveda; čisto prav. Mislim, da bi bilo najboljša, da se snideva krog polnoči

pri vratih na Apijski cesti. Jaz moram še nazaj v svoje stanovanje po sveče, užigalice in druge stvari, ki jih bova potrebovala.«

»Mi je popolnoma prav, Jansen! Zelo ste ljubeznjivi, da mi dovolite vpogled v svojo skrivnost. Obljubim vam, da ne bodem črhnil niti besedice, dokler ne objavite svojega poročila. Na svidenje torej! Ob dvanajstih me dobite pri omenjenih vratih!«

Mrzli jasni zrak je bil ves prenaplujen mehkih glasov zvonov tega mesta cerkva, ko je došel Jansen, zavil v italijanski ogrtač, s svetilko v roki na kraj sestanka, Kennedy se mu je približal iz senice izpod oboka nad potjo.

»Vi ste pa jako točni,« je rekel Danec smehljaje.

»Res je; že skoro pol ure čakam tu.«

»Upam, da niste pustili doma ničesar, iz česar bi se dalo sklepati na smoter najinega izleta?«

»Tak norec pač nisem! Pri Zevsu, ves prezebl sem do kostij. Nagrej, Jansen, stopiva krepko, da se malo ogrejeva!«

Glasno in trdo so odmevali njuni koraki na surovem kamenitem tlaku melanholične, najslavnejše ceste starega sveta. Nekaj kmetov se je vračalo iz krčme domov in nekaj vozičkov je pripeljavalo deželskih pridelkov v večno mesto: to so bili edini znaki življenja, ki sta jih srečala.

Na obeh straneh ceste so stali stari spomeniki, ki sta jih bolj slutila, nego videla. Tako sta hitela mlada učenjaka naprej; že sta bila dospela do katakomb svetega Kaliksta in proti svitu vzhajajočega meseca sta videla pred seboj masivni okrogli grobn spomenik Cecije Metele. Tu je Jansen pridržal svojega prijatelja z desnico.

»Vaše noge so daljše nego moje in vi imate več vaje v hitri hoji, nego jaz,« je rekel smeje. »Mislim, da je kraj, kjer morava kreniti v stran, tu nekje blizu. Da, tam na vogalu one tratorije. Čisto ozka steza vodi do najinega smotra, zato bo boljše, da grem jaz naprej in vi za mano.«

»Nažgal je svetilko; svit njene luči jima je omogočil hoditi po ozki in slabi stezi, ki se je vila po močvirnatih kampanji. Veliki starorimski vodovod se je stezal kakor velikanska gosenica čez pokrajino v mesečini. Pot je vodila mlada arheologa skozi enega njegovih visokih tokov in mimo velikega kroga razbite opeke, ki je zaznamoval kraj stare arene. Konečno je obstal Jansen pred samotnim, revnim hlevom in je izvlekel iz žepa ključ.

»Pa vsaj ni vaša katakombi v tem poslopju?« je vzkliknil Kennedy.

»Toda vhod vanjo. Ravno to nama je v zagotovilo, da je ne bode odkril nikdo.«

»Ali ve posestnik zanjo?«

»Ne. Našel je bil nekaj predmetov, iz katerih sem sklepal z veliko gotovostjo, da stoji hiša nad vhodom v katakombi.

itd. ter pravi: ne vdamo se in ne pustimo se prodati, tudi ne, ako nas obsodite v smrt. Mirno pojdemo v smrt kot krščanski mučeniki pred očmi neusmiljenih Cezarjev. Pridite, Cezarji! Zasedite lože in pripravite pesti za ploskanje! Mi stojimo že v areni. Odprite železna vrata, in spustite noter zver, da nas raztrga!

»Pravda« je mnenja, da je ni vlade, ki bi mogla sprejeti intervencijo. Nihče ne more Srbije prisiliti, da bi se odpovedala svojim zahtevam in ustavila oboroževanje. Srbija se ne boji vojne, boji se le sramote, če bi vlada hotela žrtvovati njene koristi. »Mali Zurnal« pravi, da smo se z nameravano intervencijo za dober korak približali vojni, naj je Rusija za intervencijo ali proti njej.

Vojaški ukrepi.

Srbska vlada je odredila, da se šumadijska divizija (Kragujevac), moravska divizija (Niš) in donavska (Belgrad) koncentrirajo v strateškiem trikotu Rudnik-Mladenovac-Kragujevac v utrjenih postojankah. Drinska divizija zavzame prostor med Šabcem in Loznico. Po drugih vestih je 6. pešpolk drinske divizije že zapustil Belgrad ter se podal v Šabac. Iz Niša so prispeli v Mladenovac težki topovi.

Avstrijski orožnik ob Drini ustrelen.

Iz Sarajeva poročajo, da je 2. t. m. blizu Srebrenice na Drini padel od srbske kroglice neki avstrijski orožnik. Tudi na patrolje so Srbi baje streljali.

Ameriški Srbi za vojni zaklad.

Ameriški Srbi so poslali »odboru za narodno obrambo« 57.000 dolarjev kot prispevek vojnemu zakladu. Belgrajske banke so istotako darovale vsote od 500 do 5000 dinarjev.

Srbija prepove izvoz krmil.

Iz Zemuna poročajo, da namerava srbska vlada prepovedati izvoz krmil.

Kako si žele v Belgradu rešitev krize?
V Belgradu bi radi, da bi Evropa vplivala na Turčijo, da bi dala Srbiji ozek pas novopazarskega ozemlja v najem, tako da bi bili Srbija in Črnagora neposredno zvezani. — Lrpa misel. Le to se ne ve, kaj poreče k temu računu — sultan.

Državni zbor.

Baron Bienenrth še vedno ni na jasnem. Zastopnikom raznih strank razlaga svoj načrt, dobiva pa nepovoljne odgovore. V torek popoldne je sprejel italijanska poslanca dr. Concija in dr. Faidutija. Obljubil je njima podporo za italijansko prebivalstvo, ako ga poslanci podpirajo. Dr. Conci se je trpko pritoževal proti nemškemu ministru dr. Schreinerju, ki v vsako stvar vtika svoj nos. Včeraj popoldne so bili pri baronu Bienenrthu dr. Šusteršič, dr. Ivčević in dr. Ploj v imenu jugoslovanske zveze.

Danes so se posvetovali v zbornici zastopniki »Slovanske jednote«. Praška »Union« poroča, da je bilo v razgovoru tudi predsedniško vprašanje. Češki poslanci so proti dr. Pattayu, ker je nedavno preostro govoril proti Čehom.

Češki radikali hočejo baje takoj v prvi seji vložiti nujni predlog glede na sodne preiskave v Pragi. So tudi, ki trdijo, da baron Bienenrth odstopi, ako o pravem času ne dobi vojaških novincev. Ta trditev je prazna, ker češki poslanci ob najhujši obstrukciji niso preprečili vojaških novincev. Bila bi velika taktična napaka z ozirom na vnanje razmere, ko bi prisilili vlado, da zopet zaključi državni zbor in si s § 14. dovoli vojaške novince.

Z druge strani se nam poroča: Po dosedanjih pogajanjih smemo sklepati, da so vse češke stranke v opoziciji proti vladi barona Bienenrtha, proti nemškemu »veto« in proti vojski. Sklep je storjen, da češki poslanci baronu Bienenrthu ne

Radi tega sem jo vzel v najem in sem tam naprej kopal. Vstopite in zaprite za seboj vrata!

Bilo je dolgo, prazno poslopje z jaslami ob vsej steni. Jansen je postavil svetilko na tla in jo je ovil od vseh strani s svojim plaščem, razven v eno smer.

»Utegnilo bi vzbuditi sum, če bi videl kdo na tem samotnem kraju luč,« je pripomnil Danec. »Pomagajte mi odstraniti te deske!«

Tla so bila pokrita v enem kotu z deskami; učenjaka sta jih dvignila druga za drugo in sta jih prislonila ob steno. Zazijala je odprtina, v katero so vodile polrazpale stare kamenite stopnice.

»Bodite previdni!« je zavpil Jansen, ko je dirjal Kennedy nestrpno po stopnicah v temni zemeljski drob. »Tu doli so pravcati rovi kunccev; če enkrat zgrešite pot, bi staval sto proti eni, da ne najdete več ven. Počakajte, da pridem z lučjo za vami!«

»Kako pa to, da se ne zgubite, če je pot tako zamotana?«

(Dalje sledi.)

dovolijo nobene predloge in bodo pri vsaki priliki v zbornici nastopali proti vladi. To se zgodi že v razpravi o nujnem predlogu čeških radikalcev zaradi hišnih preiskav v Pragi, v razpravi o vladni izjavi in pri prvem branju brambene predloge. Češki poslanci hočejo prisiliti barona Bienenrtha, da se ž njimi pogaja. V tem boju se morejo zanašati na podporo jugoslovanskih in morda vseh rusinskih poslancev. Tako upajo, da baron Bienenrth že pred drugim branjem vojaške predloge napravi prostor državniku, ki je nepristranski in more dobiti vojaške novince in poddržavljenje železnic.

Maloverjetno vest prinašajo današnji graški listi. Poročajo, da »Slovanska Jednota« namerava postaviti svojega kandidata za predsedstveno mesto drž. zbora in sicer prof. Masaryka.

Austro-Ogrska.

Praški župan.

Ker je potekla triletna doba, je praški župan dr. Groš odložil županstvo. Nova volitev se mora vršiti v osmih dneh. Mladočehi bodo zopet volili dr. Groša; kandidat Staročehov in mladočeške opozicije pa je bivši župan dr. Podlipny.

Ogrska kriza.

Zadnje dni se je poostila tudi kriza na Ogrskem. Zbornični predsednik Justh in Hollo hočeta s svojimi pristaši z vso silo doseči samostojno ogrsko banko. V torek je Hollo v bančnem odseku dolgo in široko utemeljeval potrebo in korist (?) samostojne ogrske banke. Dokaze za svojo trditev je kar iz rokava metal. Delniškega kapitala ima zagotovljenega 150 milijonov, do 450 milijonov gotovine v zlatu pa je našel v blagajnah. To je po njegovem mnenju dovolj pokritja za nove državne bankovce. Tega pa mož noče uvideti, da se vse zlato stopi kakor sneg na solncu, ako pade obrestna mera ogrske banke. To ga ne straši, ker Mažari radi žrtvujejo za svojo slavo. Hollo končno predlaga: Zbornica skleni, da se 31. decembra 1910 zapadli bančni privilegij več ne podaljša, vlada pa naj takoj izdela načrt za samostojno ogrsko banko. Ta ogrska banka naj napravi pogodbo z avstrijsko. Če pa je ta pogodba nemogoča, Ogrska ustanovi popolnoma samostojno banko do novega leta 1911. Temu predlogu se je odločno uprl ministrski predsednik dr. Wekerle. Rekel je, da se vrše pogajanja z avstrijsko vlado. Dokler ta pogajanja niso končana, vlada tudi ni vezana na odsekov sklep. Ako pa vlada vidi, da v tem vprašanju ne more ustreči zahtevi večine, je pripravljena odstopiti. Vlada torej odklanja vsa navodila, dokler se vrše pogajanja z avstrijsko vlado. — Ta izjava je napravila na vse navzoče poslance mogočen vtis. V istem smislu je govoril bivši minister Szell, ki je sploh ugovarjal, da bi že sedaj odsek sprejel poročevalcev predlog. Minister Košut je jako bahasto zagovarjal samostojno ogrsko banko, vendar pa končno prosil odsek, naj se odloži glasovanje o predlogu. Obveljal je predlog, da se poročilo natisne in da predsednik grof Batthyany sam skliče odsek. Ta dogodek pa je pospešil vladno krizo. Nemogoče je, da bi stranke v koaliciji še dolgo skupaj orale za Justhovo setev in žetev. Neodvisna stranka, ki je v večini, upa, da sama dobi vajete v roke. To pa je veliko vprašanje, ker kriza bi skoraj gotovo zahtevala nove volitve.

»VELEIZDAJALSKA« PRAVDA V ZAGREBU.

Včeraj se je pričela v Zagrebu slovit obravnava proti Adamu Pribičeviću in 52 tovarišev-Srbov, osumljenih veleizdaje. Poslopje sodnega dvora se nahaja v vojnem stanju. Navzoč ne sme biti iz občinstva nihče, ki nima vstopnice. Popoldne — obravnava je bila ob pol dvanajstih pretrgana in pokazala nič posebnega. Obtoženci, ki so prišli v dvorano v spremstvu močne oborožene straže, protestirajo proti fotografiranju z galerije. Končno je predsednik fotografa dal odstraniti. Bil je baje fotograf za »Leipziger Nachrichten«. Obtožencu Gajiću je postalo slabo in so ga odpeljali iz dvorane. Srbi so improvizirali na ograji s pomočjo udelež in modre obleke ter bele obtožnice srbsko trobojnico, ki jo je dal predsednik razdreti. Obtoženec Juri Jagunjič pri generalijah popravlja obtožnico, da v resnici nima otroke. Predsednik popravlja »srpsko-pravoslavno« vero, ki jo navedejo obtoženci kot svojo, v »grško-vzhodno«. Takih malenkostnih, večinoma vsehlih intermezov je bilo še več. Edino resno je bilo to, da je državni pravdnik Accurti se protivil temu, da bi dr. Miladinović, dr. Dobričić in dr. Stojanović bili branitelji, ker so baje tudi osumnjeni veleizdaje. Sodišče se je postavilo po kratkem posvetoivanju na stran državnega odvetništva.

Dnevne novice.

+ **Volitve v predstojništvo delavske zavarovalnice zoper nezgode v Trstu** se vrše dne 31. marca 1909, in sicer iz delavske skupine VI. kategorije. Voliti je enega člana in enega namestnika. Slovenska kandidata sta: Anton Jeriha, delavec pri Devici Mariji v Polji, za člana; Fran Gomišček, poslovođa v Solkanu, za namestnika. Treba napeti vse sile, da prodremo zopet v tej skupini in s tem damo najboljši odgovor na ukrep, s katerim se je razveljavila izvolitev naših dveh, decembra meseca izvoljenih kandidatov. To pot volijo samo delojemalci! Glasovnice so gospodarji zavarovanih podjetij že prejeli. V ta namen, da se volitve izvrše zadovoljivo in koristno za naše gospodarske interese, se je dogovorilo skupno postopanje. Obračamo se zategadelj do naših interesentov s prošnjo, da blagovolijo čimprej doposlati prelete glasovnice na naslov: Josip Lenarčič, zbornični predsednik v Ljubljani. Glasovnice mora podpisati gospodar in pa en delavec ali uradnik dotičnega podjetja. — Za skupni odbor za deželo Kranjsko: Josip Lenarčič, zbornični predsednik; dr. Janez Krek, državni poslanec.

+ **Pojasnila za volitev v tržaško zavarovalnico proti nezgodam.** Oni interese, ki so za volivno pravico v tržaško zavarovalnico proti nezgodam v dvomu, dobe pojasnila pri g. dr. Windischerju v trgovski zbornici.

+ **Obsodba barona Schwarza.** Pri »Slov. Narodu« niso zadovoljni z našim pondeljkovim člankom. To smo pričakovali. Saj ne pišemo člankov za dopadaje nje liberalne gospode, temveč v resne namene. Naš namen je bil, liberalno stranko opozoriti na dvoje, prvič, da S. L. S. ne bo nikdar dopustila, da bi liberalci kmete plačevali z brcami, in drugič, da ima S. L. S. kot večina v deželnem zboru zadosti uspešnih sredstev na razpolago, da plača vsako strogost kmetičkih pravic in koristi po liberalni stranki s primernim gotovim denarjem. — Pričakali se pa z liberalnim glasilom prav nič ne bomo o tem, kaj da S. L. S. sme storiti in kaj ne. V tem oziiru si je S. L. S. popolnoma na jasnem in ne rabi nobenega poduka. S. L. S. je vajena z dejanji odgovarjati — prazne grožnje pa prepušča tistim, ki so barona Schwarza »nosili iz deželnozorske dvorane«.

+ **Slovenski pouk na gimnazijah.** Uradni list poroča, da je naučno ministrstvo odredilo, da se sukcesivno uvede na utrakvističnih gimnazijah na Kranjskem slovenski učni jezik, kakor je to mogoče z ozirom na učne knjige. Z začetkom prihodnjega šolskega leta se bo v slovensčini poučevalo veronauk in grščino. Nemščino se bo pa učilo v prvih dveh razredih na teden pet ur (sedaj štiri) in v tretjem razredu štiri ure (sedaj tri).

+ **Imenovanja pri sodniji.** Za avskultante so imenovani pravni praktikantje: dr. Anton Stuhel v Gradcu, dr. Vladislav Derč, Ivan Kralj, Ernst Cham in Jakob Konda v Ljubljani, Aleksander Poznik v Novem Mestu.

+ **Shod v Košani** bode v nedeljo popoldne ob 3. uri. Poročal bode dež. in drž. poslanec Žitnik.

+ **Cipkarska šola na Trati** je od c. kr. ministrstva potrjena ter prične delovati koncem tega leta. Šola je ustanovljena v gmotni napredek občine. Upati je, da se bodo ublažila sčasoma tudi srca tistih občanov, katerim zdaj ta šola ni po volji.

— **Prešernova koča na Stolu.** Kranjska podružnica »Slovenskega planinskega društva« priredi izvanredni občni zbor v torek, dne 9. marca, ob pol 8. uri zvečer v prostorih gostilne Mar. Mayerjeve. Glavna točka sporeda: Razgovor o novem načrtu in proračunu za gradnjo Prešernove koče na Stolu.

— **Huda zima.** Od leta 1895. (potresno leto) ni na Gorenjskem naenkrat padlo toliko snega, kakor v noči od 1. na 2. t. m. Leta 1895. je bila najvišja mera snežene plasti 1 meter 30 cm, danes imamo na ravnem polju en meter 55 cm snega. V »Jelovici« so ga na 2. t. m. merili oglarji in sporočili, da ga leži 2 m 10 cm visoko.

— **Pošta se je morala vrniti nazaj.** Iz Poljan nad Škofjo Loko se nam poroča: S snegom smo dobro založeni. Vožnja pošta Gorenja vas-Škofja Loka morala se je dne 2. sušca kljub vsemu naporu v Poljanah obrniti nazaj v Gorenjo vas.

— **Sneg zasul tri osebe.** Na Dovjem je sneg zasul tri osebe družine delavca Janežič, v torek zjutraj ob dveh, v drvarski koči, četrte ure daleč od postaje pod hribom, na desnem bregu Save. Mož Janežič se je čez več ur s trudom, izkopal iz snega in klical na pomoč; bil je poškodovan, da je kri pljuval. Prinesli so ga v Zupanovo gostilno pri postaji, kjer je bil previden. Rekel je, da sta žena in sin mrtva pod snegom, ker se nista nič oglasila. Ko

so šli pa možje pod vodstvom lovca Rabič jih iskat, so izkopal ženo mrtvo, ležečo na ustih, sina Lorenca pa še živega, nepoškodovanega.

— **Vlak na Gorenjskem obtičal v snegu.** Predvčerajšnjim sta ponočna vlaka obtičala v snegu, eden pri Ratečah, drugi v Kranjski gori.

— **Vsled snega oviran promet v Bohinju.** Iz Bohinjske Bistrice se nam piše: Po Gorenjskem sneži neprestano. V Bohinju je danes snega čez 2 m. Ljudje spravljajo sneg raz strehe, ker se boje dežja. Sneg je suh kakor moka. Promet med vami je popolnoma zaprt. Tudi na železnici so občutne zamude. Cesta skozi »Stenge« je zapadla. Vsak promet je izključen. To, čez 20 km dolgo cesto, bo treba odkidati z lopatami, ker snežni plug ne more prodreti ogromne snežne plasti. Kakor vse kaže, bo nastopilo deževje. Barometer je padel ponoči od 1. na 2. sušca 15 mm pod normalo.

— **Visok sneg na Notranjskem in posledice.** Iz Ilirske Bistrice se nam poroča: Že okrog 15 let ni bilo v našem kraju naenkrat toliko snega kakor letos. Snežilo je v soboto, nedeljo in deloma tudi v ponedeljek. Tlakomer je stal zelo nizko 714 mm v torek jutro celo 713,5. V ponedeljek proti večeru pričelo je deževati, sneg je ginil vidno, potoki so vedno bolj naraščali, ceste so bile podobne mlakam, vsled vedno bolj padajočega dežja jel se je sneg tudi po hribih in gorah okrog Bistrice topiti. Vsled tega vdrla je v torek proti jutru voda s hriba »Ravnice« nad izvirom potoka Sušca, trgala je in nosila seboj skalovje, pesek in grmovje v spodaj tekoči potok. V dokaz svojega pustošenja zapustila je razoran hrib in na Bilčevem travniku blizu sto voz peska in kamenja.

— **Radi snega oviran promet na železnici in nezgode.** V ponedeljek zvečer je v bližini Žabnice snežni plaz zadel tovarni vlak št. 970. Več voz je skočilo s tira. Vlak ni mogel naprej. Ko so drug dan odkidavali sneg, je pridrvel drug snežni plaz, vsled česar je zopet par voz skočilo s tira. Tudi par osebnih vlakov je obtičalo v snegu. V Ziljski dolini je vsled visokega snega ustavljen vsak promet. Pri Pontafiju je zasul snega neko pomožno lokomotivo in 8 delavcev, sedem delavcev so rešili, eden je mrtev. — Z Jesenic se nam danes poroča, da so zadnjič omenjene železniške črte sedaj že proste, nemogoče pa je še promet na progi Trbiž-Ponteba. Danes zopet močno sneži, pričakovati je torej poročil o novih snežnih zametih.

— **Šolske vesti.** Za suplentko na šoli v Škofji Loki je imenovana gdčna. Amalija Poljanec, za prov. učiteljico istotam pa je imenovana gdčna. Marija Piškur. — Razpisana je učiteljska služba v Postojni. — Služba profesorja kemije je razpisana na tukajšnji realki.

— **Novi ladji vojne mornarice.** Letos porinejo v morje dve veliki vojni ladji vojne mornarice, in sicer oklopnjača »Radezky«, ki je slična oklopnjači »Nadvojvoda Fran Ferdinand« od 14.500 tonelat, in hitro križarico »Admiral Spaun« od 3500 tonelat.

— **Nevarno je obolel** preč. gospod Anton Šmidovnik, župnik v Prečini pri Novem mestu. Priporoča se v molitev.

— **Nogo zlomila** si je na Studencu mesarica Helena Rode.

— **Društvo jugoslovanskih železniških uradnikov** ima svoj ustanovni občni zbor dne 7. sušca t. l. ob 2. uri popoldne v Sokolovi telovadnici (Narodni dom) v Trstu. Zvečer istega dne se priredi družaben sestanek s petjem in prosto zabavo, katerega se udeležijo tudi dame. Zanimanje za prvi občni zbor tega za jugoslovanske železniške uradnike prepotrebne društva je jako živahno in je upati velike udeležbe. Zborovanja se udeležijo več slovenskih poslancev in pa čeških in poljskih železniških uradnikov, ki pridejo kot zastopniki češkega in poljskega društva železničnih uradnikov, da pokažejo jugoslovanskim tovarišem svojo solidarnost in pa da se ž njimi dogovore o zvezi vseh slovanskih (avstrijskih seveda) železničnih organizacij. Ta zveza bo štela krog 40.000 organiziranih železniških uradnikov in nižjih železničnih uslužbencev. Društvo jugoslovanskih žel. uradnikov bo štelo začetkoma okrog 500 članov, je tembolj potrebno, ter bo vse-kakor močna falanga proti nadaljni germanizaciji železnic na slovenskih tleh in proti socialni demokraciji.

— **Istrski župan izginil.** Italijanski župan hrvaške občine Tinjan pri Pazinu v Istri je nenadoma izginil, pustivši svojo družino pri starem očetu, ko je prišel z deželnega odbora poslani pregledovalec računov. Pravijo, da se je podal v Pulj.

— **Predavanja o krasotah naših krajev v Ameriki.** Profesor Leibinger z Dunaja potuje sedaj, kakor smo naznanili, po Ameriki ter kaže v predavanjih najlepše avstrijske kraje, da tako tudi Američane pridobi za potovanja po naših krajih. V teh predavanjih posebno ugajajo slike o krasotah naših alp. V New Yorku je bil

ak naval k predavanju, da niti avstrijski konzul pl. Grivičič ni mogel več v dvorano.

— **Liberalni shod v Cerknici.** V Cerknici so v nedeljo, 28. svečana, liberalci sklicali shod v Zumrovem hotelu. Govoril so dr. Tavčar, dr. Švigelj in dr. Alfred Šerko. Priznali so, da liberalna stranka v 4 letih res ni nič storila za ljudstvo. Obetal, so, da bo njih časopisje sedaj bolj domojno pisalo. A kmalu so pokazali, koliko se verjeti obljubam, ko so začeli prav babrsko-surovo zabavljati čez vse, kar je in kar ni. Posebno Šerkotov Alfred se je v tem odlikoval. Klet je in se pridušal, da se je kar kadilo. Menda je mislil, da ima same socialdemokrate pred seboj, pa je bilo večina pristašev S. L. S., ki so naposled odšli, zmajaje z glavami, češ, če je pa liberalna olika takšna, potem smo kmetje stokrat boljši, kot liberalni dohtarji.

— **Aretiran »detektiv«.** Minoli petek zvečer približal se je v Nikoličevi ulici v Zagrebu neki 12- do 14-letni deklici, ki je obdi prosjačila, nek moški, se začel z njo pogovarjati in jo hotel odvesti s sabo. Na dekličin klic so priskočili pasantje, katerim pa je podlež rekel, da je detektiv in da mora deklico aretovati radi prosjačenja. (Kmalu pa pride zraven pravilni redar, ki »detektiva« odvede s sabo. Očividci so izpovedali tako, da je redarstvo napravilo ovadbo na državno pravdnitvo.

Zima v Benetkah. Minoli teden zadnje dni je padlo v Benetkah toliko snega, kakor se ga ljudje od davna ne spominjajo. So se zaprli, vsa javna predavanja so odpovedana; dela v luki so ustavljena, telefonske žice so potrpane. Mnogo trgovin je zaprtih in mesto je kakor izumrlo.

Bestijalen umor. 22. t. m. se je vršila v Pakracu neka sodna obravnava med kmeti Stojanom Njegovanovičem in tremi sosedi brati istega imena. Bilo je med njimi že staro sovraštvo. Tega dne pa so bratje počakali Stojana na potu domu in ga napadli s pištolami. Vendar se je Stojan obranil strelom in je enega bratov sam zadel iz pištole. Tedaj planeta po njem ostala brata in mu razbijeta črepijo. Se mrtvega obdelavata z udarci in mu razparata trebuh. Došlim kmetom se je komaj posrečilo odtrgati zverini od ubitega. Oba ubijalca sta v zaporu, a se ne kesata svojega zločina.

Obdobja pro i julij M. zvečetu je bila v raj so č. na. Ona najše poročilo se priobčilo M. zvečetu je bi od poročilo kot soglasno oprosen.

Ljubljanske novice.

Deželna prizivna komisija za osebo dohodnino je danes po tridnevnem zasedanju dovršila svoje posvetovanje. Glede razpravnega jezika je bil danes po dogovoru slovenskih zastopnikov vsprejet predlog dr. Tavčarja, da naj se v prihodnje poročila o prizivih slovenskih strank poročajo slovenski in se napravi tudi slovenski zapisnik. Predlog je bil vsprejet in so zanj glasovali tudi nekateri nemški zastopniki. Pač zadnji čas!

lj **V »Krščanski ženski zvezi«** predava jutri ob 4. uri popoldne č. g. kanonik Sušnik.

lj **Pevska skušnja »Ljubljane«** jutri ob 8. uri zvečer!

lj **Pouk v moškem zborovem petju** se prične v pevskem društvu »Ljubljana« danes ob 8. uri zvečer.

lj **Društvo »Abstinent«** ima jutri, v petek, ob pol osmih zvečer občni zbor in predavanje. Predava g. Vekoslav Ravnikar. Lokal: dvorana krščansko-socialne zveze. Sodelujoči in prijatelji, četudi ne abstinentje, uljudno povabljeni.

lj **Danes zvečer** ob sedmih je zopet pridiga za izobraženstvo v stolnici. Govori dr. Opeka. Izobraženstvo — odzovi se!

lj **Ljubljanski občinski svet** ima izredno sejo v soboto, dne 6. marca 1909, ob petih popoldne v mestni dvorani. — Dnevni red: Volitev podžupana. Poročila: o volitvi enega člana v upravni svet mestne hranilnice; o nekaterih premembah pravil mestne hranilnice in načrta za pravila kreditnega društva pri tej hranilnici; o prošnji tvrde G. Löwenfeld, podjetje za impregnovanje lesa na Dunaju, za najem dela občinske posesti poleg državnega kolodvora; o ponudbi Elije Predoviča za odkup parcele št. 76/2 kat. občina Poljansko predmestje ob Poljanski cesti; o prizivu Antona Dečmana proti odloku mestnega magistrata, s katerim se je Mariji Kozeljvi podelilo stavbno dovolilo za zgradbo trinadstropne hiše na voglu Elizabetne ceste in Ciril-Methodove ulice; o dopisu županovem glede predloženega občinskega svetovalec Ivana Šubica o napravi provizorne restavracije na ljubljanskem gradu. — Tajna seja. Finančnega odseka poročilo o prošnji sirote nekakega bivšega mestnega uslužbenca za nadaljno prejemanje miloščine.

lj **Umrli** je v Ljubljani Fran Češnovar, skladiščni delavec, Tržaška cesta 18.

lj **Ljubljanski topovi.** Občinski svet ljubljanski je predvčerajšnjim sklenil prepuštili vojni upravi zgodovinske topove z ljubljanskega gradu za razstavo s pristavkom, da se bodo prepeljali v mestni muzej, kadar se ta ustanovi. Ta sklep je rodil med ljubljanskim prebivalstvom mnogo opravičenih pomislekov. Znano je namreč, da se zanimivi, zgodovinski predmeti kaj neradi vračajo, ker se le prerado na nje pozabi. Treba bi tedaj bilo, — če že nazadnje mora biti, da se prepuste vojni upravi, — pristaviti, da se samo posodijo za dobo razstave in da se na zahtevo morajo brez vseh stroškov vrniti mestni občini ljubljanski. Pred oddajo v razstavo pa bi se morali na vsak način fotografirati, da je vsaka zamena onemogočena in izključena; saj je znano, da se zgodovinsko znameniti predmeti kaj radi in pogosto zamenjavajo z ničvredno šaro. Ta zgodovinska znamenitost bi se drugje gotovo pametno izkoriščala in bi tudi mestni občini ljubljanski lahko mnogo koristila. Predvsem bi bili ti topovi za tuje privlačna sila, ker jih v celi Avstriji ni enakih; če se pa razstavijo na Dunaju, potem pa tujece k nam ne bo. Splošno se sodi, da je topov kar škoda pošiljati na Dunaj. Priporočamo tedaj v vsakem oziru kar največjo previdnost, to pa sedaj, dokler še ni prepozno.

lj **Ravnatelj nemškega gledališča, Wolf, zapusti Ljubljano.** Vodstvo nemških predstav v Ljubljani je nemško gledališko društvo izročilo celovškemu gledališkemu ravnatelju Richterju, ki bo imel tu svojega enimestnika. Wolf, ki je devet let vodil nemško gledališče v Ljubljani, na vodstvo ni več reflektiral.

lj **Legar v ljubljanski okolici.** V Pod Lipi, občina Moste, je obolela neka 17-letna dekla na tifusu. Oddali so jo deželni bolnici.

lj **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani** imela je danes, dne 4. sušca svoj IX. redni občni zbor. Iz bilančnega poročila za preteklo leto posnamemo sledeče podatke: Aktiva: blagajna K 299.775,94, menice K 5.438.225,29, devize, valute in novci K 36.930,84, predjemni in vrednostne papirje K 1.814.126,86, vrednostni papirji K 1.075.818,20, dolžniki K 7.583.759,40, realitete in oprava K 200.927,56. Pasiva: delniški kapital K 3.000.000, vloge na knjižice K 4.279.981,61, vloge na tekoči račun K 7.015.078,70, upniki K 1.529.351,02, transitive obresti K 47.298,39, rezervni zaklad K 322.192,36, pokojninski zaklad K 30.347,10, čisti dobiček leta 1908 K 217.104,81, skupno s prenosom dobička iz leta 1908 K 224.830,91. Račun zgube in dobička izkazuje: v breme: obresti K 706.328,40, upravni stroški, plača in stanarina K 111.427,96, davki in pristojbine K 40.426,29, odpis inventarja in negotovih terjatev K 9104,32, čisti dobiček za leto 1908, inkl. prenos iz leta 1907 K 224.830,91; v dobro: obresti 924.363 K 69 h, iznos bančnih poslov in realitet K 160.028,09, prenos dobička iz leta 1907 K 7726,10. — V preteklem poslovnem letu zvišala se je delniška glavnica od K 2.000.000 na K 3.000.000 in je znašal skupni promet vseh bančnih oddelkov K 632.340.981,66. — Na predlog upravnega sveta sklenil je občni zbor izplačati 6% dividendo, to je K 24 za vsako delnico. Nadalje odkazati od čistega dobička rezervnemu zakladu K 27.807,64, pokojninskemu zakladu K 5000, posebnemu rezervnemu skladu K 30.000, v dobrodelne namene K 7000 in K 24.398,31 prenesti na nov račun. — Letos prične se z gradnjo lastne palače kreditne banke v Ljubljani, ki bo pravi kras in dika metropole slovenske, naše bele Ljubljane.

lj **Za bedno rodbino Škerčanje.** Neimenovana gospa iz Ljubljane 10 K. — Neimenovana gospa 2 K. — Uršulinski samostan 6 K. — Hvala lepa! Rodbina je v silni bedi, zato prosimo nadaljnih darov, katere naj se blagovolji pošiljati č. gospodu šentpeterskemu kaplanu Petriču, kateremu smo izročili tudi gorenji znesek. — Uslužbenici zavoda Sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano 6 K 10 h. — Toni Žibert, trgovka v Prešernovih ulicah v Ljubljani 5 K. — G. Cvek iz Postojne 3 K. — G. Škerjanc iz Višnje gore 6 K. — Neimenovana 10 K.

lj **Današnji »Slovenec«** se je zaradi stavke stavcev v tiskarni nekoliko zakasnil.

Koroške novice.

k **Nemški kandidatje za deželnozbor-ske volitve na Koroškem** so za četrto skupino v celovški okolici itd.: vitez Metnitz, za Št. Vid na Glini in bližnje kraje: mlinar Filip Grössbauer; za Beljak, Trbiž, Podkloster, Rožek, Borovlje: Peter Brugger, ravnatelj meščanske šole v Beljaku; za okraj Spital na Dravi itd. dr.: Oton Steinwender.

k **Socialnodemokratske kandidature na Koroškem.** Deželna strankarska soc. dem. konferenca je proglasila za štiri vo-

lne okraje v splošni kuriji sledeče kandidate: Celovec-Velikovec: Julij Lukas; Št. Vid-Wolfsberg: Arnold Riese; Beljak-Paternion-Arnoldstein-Trbiž-Rožek in Borovlje: Viljem Eich; Spital-Sovodnje-Milštät - Zg. Bela-Greifenburg-Winklern-Smohor-Kotiče in Trg: Jožef Gabriel. Tudi v kmečkih in mestnih skupinah bodo socialisti postavili kandidate.

k **Več knjižnic** po deželi namerava ustanoviti S. K. S. Z. za Koroško. V Miru objavlja daljši oklic. Kdor ima primerne- ga čtiva za mladino ali pa tudi za odrasle, naj blagovolji jih poslati S. K. S. Z. Z veseljem se sprejemajo i denarni prispevki. Šol nimamo, naj nam jih nadomestijo knji- ge. Na ta način povzdignemo naš narod na Koroškem lahko, da bo veselje. Zato pa pomagajte nam!

k **V Medgorjah so volili** v petek že četrtrič v I. razredu Trikrat so bile razve- ljavljene vsled rekurza od slovenske stra- ni. Izpadle so zopet za nas neugodno. Več slovenskih častnih članov ne pride volit, — ker se boje!

k **Bivšega bankirja Winklerja** zadeva pride 12. marca pred sodišče. Obtožen je poneverbe in krive.

k **Pri sabljanju ponesrečil in umrl.** V Celovcu je umrl enoletni prostovoljec pri 17. pešpolku v Celovcu, Ferdinand Trolík. Pri sablaških vajah mu je vsled pomanj- kljivosti krinke na obrazu ost nasprotnika prodrila pod očesom v možgane, vsled česar je umrl. Ali ni malomarnost vojaške uprave kriva smrti mladega življenja.

Izpred sodišča.

Tatinska družba. Jakob Krt, 60 let star, delavec iz Hrastja in njegova žena, 56 let stara Marijana Krt, sta si po zna- čaju in ravnanju slična družeta, kajti oba imata nebroj tatvin na svoji vesti, oba sta že stala pred porotniško sodbo zaradi tatvine, Marijana Krt celo dvakrat. Ko je Jakob Krt svojo zadnjo kazen prestal, klatil se je sam po svetu, ko je pa čul, da mu je žena prosta, sklenila sta takoj skup- no živeti in sta si v to svrhu najela na Viču v Avbeljevi hiši stanovanje. Jakob Krt je delal v Zupančičevi opekarni in ne- kaj časa pri špediterju Ranzingerju, a za- služek je bil pičel za nju preživež: zato sta sklenila si po stari navadi tatinskim potom olajšati svoje življenje. Postala sta pridna obiskovalca raznih sejmov, zlasti po Dolenjskem, ter kot tatinska družeta skupaj izmikala. Priča Alojzija Avbel iz- pove, da ko sta prišla zakonska Krt na Vič stanovat, nista imela niti najpotreb- nejše hišne oprave. Kmalu pa je jela Ma- rija Krt razne reči domov nositi, in v kratkem sta imela toliko, da sta lahko iz- hajala z živežem in stanovanjem. Ravno prejšnja priča potrjuje, da sta zakonska Krt imela navado ponoči izginiti in se po preteku dveh ali treh dni zopet vrniti do- mov. Včasih je pa šla žena sama od do- ma, mož ji je pa naproti šel. Dne 16. no- vembra m. l. sta šla zopet na pot ter prišla 2. decembra v Berlanovo gostilno v Bo- štanjski vasi. Ker sta že pred leti tu usta- vila in ju je tudi gostilničar dobro poznal, se mu je sumljivo zdelo, zakaj da sta ime Krt izpremenila v Lavrič. Še bolj se mu je pa oživel sum, ko sta mu jela ponujati v prodaj razno obleko, ki sta je imela se- boj celo culo. Na vprašanje Antona Ber- lana, odkod da vse to imata, priznala sta mu, da sta te reči ukradla v Novem mestu na sejmu ter mu obetala, da mu bodeta do Božiča še mnogo takih reči prinesla v prodaj. Berlan se je delal, kakor da hoče napraviti z njima kupčijo, skrivaj pa je poslal po orožnike, ki so tatinsko dvojico aretovali. Pri hišni preiskavi na Viču so našli celo zalogo vzetega blaga, čigar vrednost se je cenila na 212 K 90 v. Ob- dolženca pravita, da sta vse te reči ku- pila, pa klobučar Janez Šmalec iz Mirne je spoznal ukraden klobuk za svojega. Tu- di Dimitrij Stefanovič, čevljar v Rudol- fovem, je spoznal par moških štiflet za svojo last. Razprava je bila končana šele ob pol 1. ponoči. Krtova žena je bila obsojena na 18 mesecev težke ječe. Jaka Krt pa je bil oproščen.

Današnja obravnava proti Janezu Kastelicu radi umora se je preložila, da se preišče duševno stanje obtoženčev.

Štajerske novice.

š **Duhovniške vesti.** G. stolni prošt Hribovšek se je radi boleznii odpovedal profesuri na tukajšnjem bogoslovju. Nado- mestuje ga g. kanonik Majcen. Ker tudi g. dr. Feuš radi boleznii ne more poučevati, ga v II. tečaju nadomestujeta g. stolni de- kan dr. Ivan Mlakar in g. kanonik dr. Ma- tek. — Obolel je g. Josip Musi, kaplan pri Sv. Martinu na Paki, na pljučnici. Nagiba se mu že na boljše.

š **Pomirjevanje ni vedno dobro.** Tež- ko ranil je v Rogoznici pri Mariboru na pustni terek ob priliki nekega plesa fant Čepe ženo in hčer krčmarja Frangeša, ka-

teri sta pomirjevali v nekem prepiru. Ženi je z nožem razrezal celo ramo, hčerko pa ranil z nožem trikrat v obrazu.

š **Umrli** je v Gortini pri Muti lesotrzec J. Perk, star 67 let.

š **Slovan — na dan!** Št. Ilj v Slov. goricah. Vedno večji naval od nemške strani je navdal šentilske Slovence z no- vim pogumom. Raznovrstne prireditve, ki so se vršile zadnji čas v Št. Ilju, so nam pokazale, da Slovenci v Št. Ilju še niso padli, ampak da še žive in bodo živeli. Pred kratkim se je vršila krasno uspela narodna slavnost, na Svečnico se je zbu- dila »Dekliška zveza«, nedeljo, dne 28. fe- bruaria pa se je vršil občni zbor bralnega društva. Obširni sobi Baumanove gostilne sta se napolnili do zadnjega kotička. Otvo- ril je občni zbor naš župan in predsednik društva, g. Thaler, pozdravil vse navzoče, posebno revizorja Pušenjaka ter povdar- jal: Sedemnajsto leto že deluje naše dru- štvo za izobrazbo šentiljčanov. Vedno je stalo na braniku za naše svetinje: sv. vero in materin jezik, in hoče to tudi v bodoče v polni meri vršiti. Nato je podal g. Žebot poročilo tajnika in blagajnika, ki so ga vsi navzoči vzeli z zadovoljstvom na znanje. Novi odbor, ki je bil nato izvoljen, bo go- tovo skrbel, da bo društvo tudi zanjprej dobro delovalo. Po volitvi odbora nastopi viharo pozdravljen g. revizor Pušenjak, ki govori o pomenu in namenu ter potrebi izobraževalnih društev. V drugem delu svojega govora pa je posebno obrazložil vprašanje o varčnosti. Živio-klici in živa- no ploskanje je bila zahvala vrlemu go- spodu za lepe nauke. V imenu društva in vseh navzočih se mu je zahvalil g. Thaler. H koncu je deklariral vrli Hamer Gre- gorčičev: »Naš slovenski dom«. Govo- rila sta še g. kaplan Golob in v imenu Ma- riorčanov g. Šiška. Na občni zbor so po- slali Zarjani brzogovni pozdrav! Na tem zborovanju smo zopet opazili lepo število Mariorčanov, kar je znamenje, da se ti živo zanimajo za napredek in izobrazbo tukajšnjih Slovencev. Bralnemu društvu pa kličemo, da naj še dolgo krepko deluje v korist Slovenstvu v Št. Ilju. Na zdar!

— **Za stolnega kanonika** je imenoval cesar kateheta v slovenskih razredih na mariborski gimnaziji g. Jakoba Kavčiča.

Telefonska in brzogovna poročila.

VLAKI ZOPET OBTIČALI V SNEGU.

Jesenice. Vsled novega današnjega snega so vlaki med Jesenicami in Trbižem zopes obtičali v snegu.

BRZOJAVKA CESARJA VILJEMA NA- ŠEMU CESARJU.

Pariz. 4. »Petit Journal« poroča iz Bu- dimpešte, da v tamošnjih najvišjih krogih mnogo komentirajo brzogovko. ki jo je baje poslal cesar Viljem cesarju Francu Jožefu I in ki da se glasi: Vaše Veličanstvo ne sme pozabiti, da je feldmaršal nemške vojske: poslednja je pripravljena, da Vas uboga na prvi migljaj.

Srbski strelj na avstrijsko patroljo.

Sarajevo. (Uradno) Predvčerajšnjem jutraj se je v bližini Glavičice ob Drini od srbske strani močno streljalo na avstrijsko patroljo. Patrolja je streljala nazaj, kakšen je bil uspeh obojnih strelom ni znano. Od patrolje ni nihče ranjen.

Milovanovič časnikarjem.

Belgrad. (Uradno). Zunanji minister Milovanovič je pozval k sebi vse urednike belgrajskih časopisov ter jim rekel, da je odgovor srbske vlade na rusko prijateljsko intervencijo za srbske interese ugoden in da zato ni povoda vznemirjenju.

Nevarnost za Rusijo.

Belgrad. 4. marca. Osrednji odbor za narodno obrambo je prejel od vseslo- vanskega društva v Moskvi obvestilo, da izdajo v 500.000 izvodih brošuro, naslov- ljeno »Rusija v nevarnosti«, ki pozove ru- sko vlado, naj ne trpi, da bi se srbske za- hteve ne izpolnile. Če pride Srbija pod av- strijski jarem — tako bo modrobrada brošura — zgubi Rusija za vselej svoj upliv na Balkanu in germanstvo bo za vselej grozilo obstoju ruske države.

Položaj izboljššan.

Dunaj. Iz Beograda došla poročila si nasprotujejo. Dočim je včeraj uradna vest trdila, da je srbski ministrski svet soglasno odklonil zahtevo, da Srbija obstopi od teri- torijalnih zahtev, zagotavlja danes neko po- ročilo, da bo odgovor Srbije tak, kakor- šnega si je nadejala Rusija. Danes opoldne je prišlo poročilo, da Srbija v svojem od- govoru na ruski opomin ne vstra'a več na teritorijalni odškodnini in na zahtevi avto- nomije Bosne, da se tem zahtevam odpo- veduje in da je tudi pripravljena se razobo- rožiti, ako se tudi Avstrja razoboroži. Če je ta vest resnična, tedaj bi morala Srbija to oficijelno naznaniti na Dunaj, ker pa v tem trenutku še ni oficijelnega srbskega pred- loga za razoboroženje.

150 oseb utonilo. Vsled silnega deževja je vodovje poplavlilo kraj Masran pri Nazaretu. 150 oseb je utonilo.

Prezgodaj rojene otroke

reši SCOTT-ova emulzija propada in jim da normalno moč in krepkost.

TISOČI

Pristna le s to znamko — ribičem — kot garancijskim znakom Scottovega ravnanja.

2249 3 skrbnih starišev so bili presenečeni nad hitrim zboljšanjem. Celo oni, ki zavračajo mleko, radi uživajo Scott-ovo emulzijo in jo lahko prebavljajo.

Cena originalne steklenice : 2 K 50 vin.

: Dobl se v vseh lekarnah.

Zahvala. 616

Za iskreno sočutje med dolgo boleznijo kakor tudi ob smrti mojega nepozabnega soproga, oziroma brata in svaka, gospoda

Ferdinanda Simonetti-Ja

juvelirja in hišnega posestnika

dalje za častno številno spremstvo pokojnika k zadnjemu počitku in za krasne darovane vence izrekam tem potom v lastnem imenu kakor tudi v imenu sorodnikov najtoplejšo zahvalo.

Ljubljana, 4. marca 1909.

Ema Simonetti.

Vabilo

na

XVII. redni občni zbor

„Vzajemnega podpornega društva“ v Ljubljani, registrirane zadruga z omejenim jamstvom, kateri bo **v petek, 19. marca ob 10. uri dopoldne v društvenih prostorih.**

Dnevni red:

1. Odobrenje zapisnika XVI. rednega občnega zbora.
2. Poročilo in sklepanje o računskem zaključku za l. 1908.
3. Volitve.
4. Razni predlogi.

V Ljubljani, dne 4. marca 1909.

Načelstvo.

Opomba: Občni zbor je le tedaj sklepčen, ako se ga udeležijo deseti del članov. Ako bi se jih ne udeležilo zadostno število, se vrši drugi občni zbor na podlagi § 27 društvenih pravil dne 26. marca 1909 z istim vspešdom, ob isti uri in na istem kraju. 615 1—1

Proda se prostovoljno radi smrti posestnika 601 3—1

mlin in žaga

v dobrem stanju in pod ugodnimi pogoji blizu železniške postaje. Več se izve pri g. Jožefu Kraljiču v Domžalah.

Slovenci, pozor!
pri nakupovanju vencev!

Fr. Iglič

Ljubljana, Mestni trg 11
priporoča največjo zalogo krasnih

nagrobni vencev

in 3077—23

trakov z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.

CENE BREZ KONKURENCE!

Veleposestvo je naprodaj

v Slov. Bistrici na Štajerskem.

Obsega okrog 200 oralov, z lepimi travniki in gozdovi, z velikimi gospodarsk. poslopji in pripravo za kako podjetje.

Več se poizve pri: **IVAN BREGAR**, posestnik, **Rob p. Vel. Lašče** ali pa pri: **J. Babič** Slov. Bistrica Štajersko.

619 2—1

APNO

najbolje kakovosti priporoča **Franz Weinberger**, posestnik apnenic v Zagorju ob Savi 438 6—2

Steckenpferd- lilijno-mlečno-milo.

346 41-0

Najmilejše milo za kožo
kakor proti pegam!
Dobiva se povsod!

Gostilna in trgovina

se odda v najem na Viru pri Domžalah.

Poizve se istotam v hiši št. 3 ali v Ljubljani Marije Terezije cesta št. 1 v trgovini z železnino **Fr. Stupica**. 189

Vinske sode

nekaj skoro novih, dobrih in močnih, od 600 do 1000 litrov **proda po nizki ceni. Dobe se tudi sodi od 15 do 20 hektolitrov.** 66 12

FRAN CASCIO

Šelenburgove ulice št. 6.

Ako kašljate,

če ste hripavi, zaslezeni ali nahodni, ako težko dihate in se ponoči potite, kaže to, da ste se

prehladili ali dobili influenco, vendar utegnete imeti tudi ti simptomi važen pomen. Zato je potrebno, da preprečite nadaljne učinke in v Vašo korist rabite domače zdravilo

Örkeny-jev lipov med (sirup), katerega hvalijo in priporočajo mnogi zdravniki. Mnogo zahvalnih pism potrjuje ta izborni učinek. Vzorčna steklenica **Örkeny-jev lipovega medu** (sirupa) stane **K 3.—**, velika steklenica **K 5.—**, 3 steklenice **poštne prosto K 15.—** po povzetju ali če se pošlje denar naprej.

Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko:

Lekarna pri „Apostolu“, Budapešta, Josefsring 64, Depot 30. 3058

Zračno 613 (1)

stanovanje

z eno sobo in kuhinjo išče

takoj **Vaclav Vejřík**, Katoliška tiskarna.

Velik zalogo absolutno zjamčenega
pristnega vina, 1097

priporočano opetovano od knezoškof. ord. narijata ljubljanskega p. n. vlč. gg. župnika za mašna vina, ima **Kmetijsko društvo v Vipavi**. — Izborna kvaliteta: letošnje belo mašno vino od 30—40 K. Sorano vino rizling, beli burgundec, silvano in zelen od 40—55 K, črni „Karminet“ p. 55 K, postavljeno v Postojno ali Ajdovščino. — Izpod 56 litrov se ne oddaja na debelo po dogovoru ceneje. — Staro desertna vina v buteljkah po 1 do 120 K vinski kis po 30 K in tropinsko žganje p. 2 K liter.

Prevara izključena, ker je klet pod nadzorstvom dekana vipavskega.

Za zadruga in večje množine izjemne cene. — Za obilne naročbe se priporoča

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Ilustrovani ceniki zastoni in franko

Ilustrovani ceniki zastoni in franko

Marijin trg šte. 1.

Največja zaloga najfinjših barv

za umetnike, od dr. Schönfelda & Co.

Fine oljnate barve za študije, akvarelne trde in tekoče, tempera barve v tubah, pastelne barve. Raznobarvna kreda. Zlate in raznobarvne bronze. Pristno in kovinsko zlato, srebro in aluminij v listih. Štampiljske barve. Oglike za risanje. Raznobarvne tinte in tuši. Slikarsko platno in papir. Paleta, škatlje za študije. Copiči za umetnike, slikarje in pleskarje.

Najnovejši

slikarski vzorci in papir za vzorce po najnižji ceni, najnovejše in moderne suhe, kemične, prstene in rudninske barve.

Priznana najboljša in najizdatnejša

oljnate barve

za pleskarje, stavbne in pohišnene mizarje in hišne posestnike itd.

priporoča

Adolf Hauptmann

Prva kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Prodaja najboljšega mizarkega

lima

po najnižji ceni,

karbolineja

samo boljše vrste,

gipsa

alabastra in stukturnega za podobarje in zidarje.

Ustanovljeno 1832.

Zahtevajte cenike!

Ustanovljena leta 1854. Prva domača slovenska pivovarna

Telefon št. 210.

G. AUER-jevih dedičev

Ljubljana, Wolfve ulice šte. 12, Ljubljana

Priporoča savnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izborna

marčno pivo v sodcih in steklenicah

Podružnice Spljet, Celovec

in Trst

Delniška glavnica

K 3.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje po čistih $\frac{1}{2}\%$

Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev po dnevnem kurzu.

Podružnice Spljet, Celovec

in Trst

Rezervni fond

K 300.000.